

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор

 Ю.В. Котляр

« 30 » 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ
ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ**

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Освітня програма «Фізкультурно-спортивна реабілітація»

Розробник

Козій М.С.

Завідувач кафедри розробника, спеціальності
та гарант освітньої програми

Гетманцев С.В.

Декан факультету

Тупеев Ю.В.

Начальник НМВ

Шкірчак С. І.

Розділ 1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Фізкультурно-спортивна реабілітація при порушеннях функціонального стану організму людини	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фізкультурно-спортивна реабілітація	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2024-2025	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	18	
	18	
	54	
Відсоток аудиторного навантаження	40 %	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Залік	

Розділ 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета дисципліни – сприяти формуванню у майбутніх магістрів знань про основні порушення функціонального стану організму людини, форми й методи проведення занять з фізкультурно-спортивної реабілітації та сформувати систему методичних підходів щодо побудови занять фізичними вправами при різних захворюваннях.

Завдання:

Методичні: дати теоретичні знання про основні захворювання та методи фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеннях функціонального стану організму людини.

Пізнавальні: дати уявлення про сучасний стан порушень функціонального стану організму людини; показання та протипоказання до застосування різних методів фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеннях функціонального стану.

Практичні: дати змогу майбутнім фахівцям опанувати практичні навички з методів фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеннях функціонального стану організму людини.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей:**

Інтегральна компетентність	ІК	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
	ЗК 03	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
	ЗК 04	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК 07	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 01	Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень
	СК 02	Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.
	СК 04	Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
	СК 06	Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.
	СК 09	Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання

Передумови вивчення дисципліни: засвоєння дисциплін «Фізіологія людини», «Біохімія», «Анатомія», «Фізіологія рухової активності», «Основи фізкультурно-спортивної реабілітації», «Адаптивна фізична культура та реабілітація», «Фітнес та рекреація», «Організація оздоровчо-рекреаційної рухової активності», «Реабілітаційні технології в умовах активної рухової діяльності».

В результаті вивчення дисципліни студент:

має знати:

- визначення понять «функціональний стан людини» і «працездатність»;
- основні підходи до аналізу функціональних станів, критерії ефективності діяльності;
- методи прикладної діагностики та оцінки функціональних станів;

- принципи застосування прикладних програм оптимізації несприятливих функціональних станів;
- загальні поняття про захворювання серцево-судинної системи та їх фізкультурно-спортивну реабілітацію;
- загальні поняття про захворювання дихальної системи та їх фізкультурно-спортивну реабілітацію;
- загальні поняття про захворювання нервової системи та їх фізкультурно-спортивну реабілітацію;
- загальні поняття про захворювання центральної та периферичної нервової системи та їх фізкультурно-спортивну реабілітацію;
- загальні поняття про захворювання опорно-рухового апарату людини та їх фізкультурно-спортивну реабілітацію.

має вміти:

- аналізувати причини розвитку і ознаки прояву різних функціональних станів;
- застосовувати схеми впровадження фізкультурно-спортивної реабілітації для профілактики та корекції станів зниженої працездатності;
- вибирати та застосовувати реабілітаційні заходи при захворюваннях нервової, серцево-судинної, опорно-рухової, дихальної систем відповідно до важкості захворювання та вікових особливостей;
- розробляти та впроваджувати рекомендації і комплекси вправ з відновлення або компенсації захворювань нервової, серцево-судинної, опорно-рухової, дихальної систем.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

ПРН 02	Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.
ПРН 04	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

№ з/п	Назви розділів та тем	За формами занять, годин		
		Аудиторні		Самостійна робота
		Лекції	Практичні (семінарські)	
1.	Тема 1. Поняття «функціональний стан» людини. Вплив засобів фізичної реабілітації на організм людини.	2	-	3
2.	Тема 2. Визначення та характеристика засобів фізкультурно-спортивної реабілітації	-	2	3
3.	Тема 3. Програма фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеному функціональному стані людини	2	-	3
4.	Тема 4. Вплив засобів фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеному функціональному стані людини	-	2	3
5.	Тема 5. Функціональні проби у діагностиці фізичної працездатності	2	-	3
6.	Тема 6. Діагностика фізичного здоров'я та фізичного стану людини	-	2	3
7.	Тема 7. Методика функціональних проб серцево-судинної та гемоциркуляторних систем	2	-	3
8.	Тема 8. Дослідження функціонального стану системи зовнішнього дихання	-	2	3
9.	Тема 9. Оцінка функціонального стану нервової системи	2	-	3
10.	Тема 10. Методика визначення спеціальної працездатності	-	2	3
11.	Тема 11. Розробка програми фізичної реабілітації при порушеному функціональному стані людини	2	-	3
12.	Тема 12. Фізкультурно-спортивна реабілітація при серцево-судинних захворюваннях	-	2	3
13.	Тема 13. Фізкультурно-спортивна реабілітація при гіпертонічній хворобі	2	-	3
14.	Тема 14. Фізкультурно-спортивна реабілітація при вегето-судинній дистонії.	-	2	3
15.	Тема 15. Фізкультурно-спортивна реабілітація при захворюваннях дихальної системи	2	-	3
16.	Тема 16. Фізкультурно-спортивна реабілітація при гострих і хронічних бронхітах, бронхіальній астмі, після хірургічних втручань на легенях	-	2	3
17.	Тема 17. Фізкультурно-спортивна реабілітація для осіб із захворюваннями і травмами периферичної нервової системи	2	-	3
18.	Тема 18. Фізкультурно-спортивна реабілітація для осіб із захворюваннями опорно-рухового апарату	-	2	3
Всього за курсом		18	18	54

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1 План лекцій

№ лекції	Кількість годин	Ключові питання, які розглядаються
Лекція № 1	2	Тема 1. Поняття «функціональний стан» людини. Вплив засобів фізичної реабілітації на організм людини. 1) Поняття «функціональний стан людини» і «працездатність» 2) Основні підходи до аналізу функціональних станів 3) Загальні основи фізичної культури 4) Основи фізкультурно-спортивної реабілітації
Лекція № 2	2	Тема 2. Програма фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеному функціональному стані людини 1) Реабілітаційна програма 2) Комплекс лікувальної гімнастики при порушеному функціональному стані людини
Лекція № 3	2	Тема 3. Функціональні проби у діагностиці фізичної працездатності 1) Функціональні проби 1.1 Проби з фізичним навантаженням 1.2 Проби зі зміною положення 1.3 Проби із затримкою дихання
Лекція № 4	2	Тема 4. Методика функціональних проб серцево-судинної та гемоциркуляторних систем 1) Типи реакції - гіпотонічний (астенічний); - гіпертонічний тип; - дистонічний тип; - ступеневий тип 2) Оцінка впливу фізичних вправ на роботу гемодинаміки
Лекція № 5	2	Тема 5. Оцінка функціонального стану нервової системи 1) Тести Ромберга 2) Шкала депресій Бека (ШДБ) 3) Теплінг - тест визначає максимальну частоту рухів кисті
Лекція № 6	2	Тема 6. Розробка програми фізичної реабілітації при порушеному функціональному стані людини 1) Постановка реабілітаційного діагнозу хворому 2) Визначення реабілітаційного потенціалу та реактивності хворого 3) Розробка індивідуальної програми фізкультурно-спортивної реабілітації 4) Щоденна експрес-діагностика відповідності адаптивних можливостей організму рівню фізичних і психічних навантажень 5) Оцінка результатів реабілітації та ступеня відновлення 6) Комплексність лікувально-відновлювальних заходів
Лекція № 7	2	Тема 7. Фізкультурно-спортивна реабілітація при гіпертонічній хворобі 1) Особливості хвороби. 2) Закономірності проведення та організації фізкультурно-спортивної реабілітації

Лекція № 8		Тема 8. Фізкультурно-спортивна реабілітація при захворюваннях дихальної системи Комплекс заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації активності, спортивних вправ, дихальних технік, які спрямовані на поліпшення дихальної функції.
Лекція № 9		Тема 9. Фізкультурно-спортивна реабілітація для осіб із захворюваннями і травмами периферичної нервової системи 1) Протипоказання до проведення фізичних вправ 2) Фізкультурно-спортивна реабілітація при неврозах. 3) Фізкультурно-спортивна реабілітація у хворих на ДЦП. 4) Фізкультурно-спортивна реабілітація у хворих на ТХСМ. 5) Фізкультурно-спортивна реабілітація при черепно-мозковій травмі.
	18	

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план	Кількість годин
1	Тема 1. Визначення та характеристика засобів фізкультурно-спортивної реабілітації 1) Поняття «фізкультурно-спортивна реабілітація» та характеристика засобів. 2) Роль фізкультурно-спортивної реабілітації в системі підготовки висококваліфікованих тренерів, педагогів, реабілітологів і спортсменів.	2
2	Тема 2. Вплив засобів фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеному функціональному стані людини 1) Загальна характеристика засобів фізкультурно-спортивної реабілітації та основні принципи їх застосування. 2) Механізми відновлювальної дії фізичних вправ на організм людини: - тонізуюча; - трофічна дія; - формування компенсацій; - нормалізація функцій.	2
3	Тема 3. Діагностика фізичного здоров'я та фізичного стану людини 1) Фізичне здоров'я (ФЗ) людини 2) Оцінки фізичного розвитку 3) Функціональні можливості та здібності	2
4	Тема 4. Дослідження функціонального стану системи зовнішнього дихання 1) Легеневі об'єми 2) Життєвий індекс (ЖІ) 3) Тест Тіфно (ТТ) 4) Діагностика хвороби глибокого дихання за Бутейком	2
5	Тема 5. Методика визначення спеціальної працездатності 1) Ступінчата преривчата проба за тестом PWC 2) Потужність другого ступеня навантаження	2
6	Тема 6. Фізкультурно-спортивна реабілітація при серцево-судинних захворюваннях 1) Форми та періоди застосування фізичних вправ при серцево-судинних захворюваннях	2

	2) Гімнастичні вправи та методика їх застосування під час фізкультурно-спортивної реабілітації: завдання, структура, тривалість заняття. 3) Масаж як засіб фізкультурно-спортивної реабілітації при серцево-судинних захворюваннях	
7	Тема 7. Фізкультурно-спортивна реабілітація при вегето-судинній дистонії. 1) Фізкультурно-спортивна реабілітація при вегето-судинної дистонії 2) Гідрокінезітерапія: види застосування, показання та протипоказання, вплив на організм.	2
8	Тема 8. Фізкультурно-спортивна реабілітація при гострих і хронічних бронхітах, бронхіальній астмі, після хірургічних втручань на легенях 1) Застосування засобів фізкультурно-спортивної реабілітації у відновному лікуванні хворих з бронхіальною астмою на етапах реабілітації 2) Фізкультурно-спортивна реабілітація в комплексному лікуванні хронічного бронхіту на етапах реабілітації 3) Фізкультурно-спортивна реабілітація в комплексному лікуванні емфіземи легень на етапах реабілітації	2
9	Тема 9. Фізкультурно-спортивна реабілітація для осіб із захворюваннями опорно-рухового апарату 1) Масаж як засіб фізкультурно-спортивної реабілітації. 2) Фізіотерапія як засіб фізкультурно-спортивної реабілітації 3) Технічні засоби у фізкультурно-спортивній реабілітації.	2
		18

4.3. Завдання для самостійної роботи.

Написати індивідуальну роботу на тему «**Фізкультурно-спортивна реабілітація при** _____» (студент має обрати хворобу) згідно зазначених вимог.

Вимоги до написання індивідуальної роботи:

Вимоги: 1 стр. титульний лист; 2 лист – план і після нього – текст. Обсяг роботи має складати – 10-15 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки, глосарій, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації. Робота має бути акуратно написана від руки або надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці роботи.

Текст індивідуальної роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А-4(210 x 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем; вирівнювання - “За шириною”; міжрядковий інтервал “Полугорний” (1,5 Lines); абзацний відступ – п’ять знаків (1,25 см); верхнє і нижнє поле – 2 см., ліве – 3 см, праве – 1 см. Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см). Інтервал між абзацами – «0пт».

Скорочення слів та словосполучень мають відповідати чинним стандартам з бібліотечної та видавничої справи (наприклад: Міністерство внутрішніх справ України (далі – МВС)).

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п'яти знакам (стандартний відступ, визначений текстовими редакторами на ПК).

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Переніс слів у заголовках розділів слід уникати. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім

текстом, при друкованому виготовленні письмової роботи, повинна становити не менше двох рядків.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Титульний аркуш(додається) включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

При використанні літературних джерел в тексті письмової роботи можуть бути два варіанти посилань на них. Перший – це посторінкові посилання (виноски): коли на сторінці цитується джерело, то внизу цієї сторінки під основним текстом наводиться бібліографічний опис літературного джерела і вказується сторінка. Другий – коли в разі посилання на літературне джерело у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наводиться цитата, точні цифри, дані, наприклад [3, с. 17].

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщається на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Навчально-методичний матеріал: конспекти лекцій та практичних занять.

Мережа Інтернет: доступ до сайтів університетів та інших сайтів, що необхідні для навчального процесу

Обладнання: ноутбук, мультимедійний проектор

Розділ 5. Підсумковий контроль

5.1. Перелік питань до заліку

1. Поняття «функціональний стан людини» і «працездатність»
2. Основні підходи до аналізу функціональних станів
3. Загальні основи фізичної культури
4. Основи фізкультурно-спортивної реабілітації
5. Програма фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеному функціональному стані людини
6. Комплекс лікувальної гімнастики при порушеному функціональному стані людини
7. Функціональні проби у діагностиці фізичної працездатності
8. Охарактеризуйте функціональні проби та їх особливості
9. Охарактеризуйте проби з фізичним навантаженням
10. Охарактеризуйте проби зі зміною положення
11. Охарактеризуйте проби із затримкою дихання
12. Методика функціональних проб серцево-судинної та гемоциркуляторних систем
13. Охарактеризуйте типи реакцій на фізичне навантаження
14. Охарактеризуйте гіпотонічний (астенічний) тип реакції на фізичне навантаження
15. Охарактеризуйте гіпертонічний тип;
16. Охарактеризуйте дистонічний тип;
17. Охарактеризуйте ступеневий тип
18. Оцінка впливу фізичних вправ на роботу гемодинаміки
19. Оцінка функціонального стану нервової системи
20. Охарактеризуйте тест Ромберга
21. Охарактеризуйте шкала депресій Бека (ШДБ)
22. Охарактеризуйте теппінг - тест
23. Розробка програми фізичної реабілітації при порушеному функціональному стані людини
24. Визначення реабілітаційного потенціалу та реактивності людини
25. Розробка індивідуальної програми фізкультурно-спортивної реабілітації
26. Щоденна експрес-діагностика відповідності адаптивних можливостей організму рівню фізичних і психічних навантажень

27. Оцінка результатів реабілітації та ступеня відновлення
28. Комплексність лікувально-відновлювальних заходів
29. Фізкультурно-спортивна реабілітація при гіпертонічній хворобі
30. Особливості гіпертонічної хвороби та фізкультурно-спортивна реабілітація при ній
31. Закономірності проведення та організації фізкультурно-спортивної реабілітації при гіпертонічній хворобі
32. Фізкультурно-спортивна реабілітація при захворюваннях дихальної системи
33. Комплекс заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації, активності, спортивних вправ, дихальних технік, які спрямовані на поліпшення дихальної функції.
34. Фізкультурно-спортивна реабілітація для осіб із захворюваннями і травмами периферичної нервової системи
35. Протипоказання до проведення фізичних вправ для осіб із захворюваннями і травмами периферичної нервової системи
36. Фізкультурно-спортивна реабілітація при неврозах.
37. Фізкультурно-спортивна реабілітація у хворих на ДЦП.
38. Фізкультурно-спортивна реабілітація у хворих на ТХСМ.
39. Фізкультурно-спортивна реабілітація при черепно-мозковій травмі.
40. Поняття «фізкультурно-спортивна реабілітація» та характеристика засобів.
41. Роль фізкультурно-спортивної реабілітації в системі підготовки висококваліфікованих тренерів, педагогів, реабілітологів і спортсменів.
42. Вплив засобів фізкультурно-спортивної реабілітації при порушеному функціональному стані людини
43. Загальна характеристика засобів фізкультурно-спортивної реабілітації та основні принципи їх застосування.
44. Механізми відновлювальної дії фізичних вправ на організм людини: тонізуюча; трофічна дія; формування компенсацій; нормалізація функцій.
45. Діагностика фізичного здоров'я та фізичного стану людини
46. Дослідження функціонального стану системи зовнішнього дихання
47. Діагностика хвороби глибокого дихання за Бутейком
48. Фізкультурно-спортивна реабілітація при серцево-судинних захворюваннях
49. Форми та періоди застосування фізичних вправ при серцево-судинних захворюваннях
50. Гімнастичні вправи та методика їх застосування під час фізкультурно-спортивної реабілітації: завдання, структура, тривалість заняття.
51. Масаж як засіб фізкультурно-спортивної реабілітації при серцево-судинних захворюваннях
52. Фізкультурно-спортивна реабілітація при вегето-судинній дистонії
53. Гідрокінезитерапія: види застосування, показання та протипоказання, вплив на організм.
54. Фізкультурно-спортивна реабілітація при гострих і хронічних бронхітах, бронхіальній астмі, після хірургічних втручань на легенях
55. Застосування засобів фізкультурно-спортивної реабілітації у відновному лікуванні хворих з бронхіальною астмою на етапах реабілітації
56. Фізкультурно-спортивна реабілітація в комплексному лікуванні хронічного бронхіту на етапах реабілітації
57. Фізкультурно-спортивна реабілітація в комплексному лікуванні емфіземи легень на етапах реабілітації
58. Масаж як засіб фізкультурно-спортивної реабілітації для осіб із захворюваннями опорно-рухового апарату
59. Фізіотерапія як засіб фізкультурно-спортивної реабілітації для осіб із захворюваннями опорно-рухового апарату
60. Технічні засоби у фізкультурно-спортивній реабілітації для осіб із захворюваннями опорно-рухового апарату

5.2. Зразок «нульового» варіанту залікового білету

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет ім. П. Могили

Фізкультурно-спортивна реабілітація при порушеннях функціонального стану організму людини

Варіант №0

1. Фізкультурно-спортивна реабілітація при серцево-судинних захворюваннях
2. Технічні засоби у фізкультурно-спортивній реабілітації для осіб із захворюваннями опорно-рухового апарату

Схвалено на засіданні кафедри медико-біологічних основ спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Екзаменатор _____

За повну розгорнуту відповідь на заліку за одне питання студент отримує 15 балів (у кожному білеті по 2 питання):

15 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;

11-14 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому; змістовні відповіді на запитання;

6-10 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; е розуміння основних положень матеріалу.

1-5 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; не знання теорії основних питань і термінів;

0 балів: відповідь відсутня.

Максимальна кількість балів за іспит становить 30 балів.

Розділ 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Фізкультурно-спортивна реабілітація при порушеннях функціонального стану організму людини» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Опитування на групових заняттях 9 занять по 5 балів	9 x 5 = 45	Протягом семестру
2.	Написання індивідуальної роботи	25	Протягом семестру
4.	Залік	30	Заліково-екзаменаційна сесія
	Всього	100	

6.2. Критерії оцінювання

6.2.1. Виконання практичних робіт на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацьовувати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка роботу на семінарському занятті – 5 балів. Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

Оцінка 4 бали ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- при виконанні тестових завдань припускається декілька помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

Оцінка 2-3 бали ставиться в такому випадку:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- при виконанні тестових завдань припускається помилок до 50%.
- аргументація слабка;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена.

Оцінка 1 бал ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Оцінка 0 балів ставиться в разі відсутності відповіді.

6.2.2. Написання індивідуальної роботи

Написання однієї індивідуальної роботи оцінюється у 15 балів.

Написання та захист індивідуальної роботи

25 балів (відмінно)	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить нову, нетрадиційну інформацію з даного питання і пропозиції щодо її практичного застосування.
19-24 балів (добре)	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається переважно на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить фрагменти нової, нетрадиційної інформації.
13-18 балів (добре)	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось.
7-12 бали (задовільно)	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми.
1-6 бали (задовільно)	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам.
0 (незадовільно)	Робота не виконана.

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Борецька НО. Адаптивне фізичне виховання: навчально-метод. посіб. Миколаїв, МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2019. 216 с.
2. Борецька НО. Адаптивне фізичне виховання: навчально-метод. посіб. Миколаїв, МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2019. 216 с.
3. Екологічна фізіологія людини. Навчальний посібник для студентів спеціальності 091 Біологія, освітньо-професійних програм Біологія, Лабораторна діагностика / укладачі: Поручинська Т. Ф., Пасичнюк І. Ф., Поручинський А. І. Луцьк, 2021. 272 с.
4. Зданюк В.В. Совтисік Д.Д. Лікувальна фізична культура :навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський :ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 132 с.
5. Ільницька Г.С., Гончарук Н.В. Терапевтичні вправи: навч. посібник для викладачів. Харків : Вид-во НФаУ, 2021. 198 с.
6. Кравчук, О. Х. Дубовий, М. М. Шпілевська, Н. Б. Антоненська, О. О. Підмурняк; за ред. Кравчук Л. С. Хмельницький : ХІСТ Університету „Україна”, 2022. – 154 с.
7. Мухін, В. М. М 92 Фізична реабілітація в травматології: монографія / В. М. Мухін. - Л.: ЛДУФК, 2015.-428 с.
8. Фізична терапія : навчальний посібник / Л. С. Кравчук, О. Х. Дубовий, Н. Б. Антоненська, О. О. Підмурняк; за ред. Кравчук Л. С. Хмельницький : ХІСТ Університету „Україна”, 2022. – 140 с.
9. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб : навчально-методичний посібник / Л. С. Кравчук, О. Х. Дубовий, М. М. Шпілевська, Н. Б. Антоненська, О. О. Підмурняк; за ред. Кравчук Л. С. К.: „Талком”, 2023. –168 с.
10. Черняков В.В., Желізняк М.М. «Гімнастика та методика її викладання» (курс лекцій з навчальної дисципліни): навчальний посібник для студентів факультетів фізичного виховання. – Чернігів: ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка, 2017. – 264 с.

7.2.Додаткові:

1. Випасняк ІІ. Корекційно-профілактичні технології у процесі фізичного виховання студентів із функціональними порушеннями опорно-рухового апарату [монографія]. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М.; 2018. 347 с.
2. Гамалій В.В, Кашуба В.О, Хабінець Т.О. Біомеханіка: метод. посіб. для студентів факультету заочного навчання. К.: Олімпійська література, 2020. 37 с.
3. Горошко В.І. Масаж загальний і спортивний: конспект лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». – Полтава: ПолтНПУ імені Юрія Кондратюка, 2020. – 150 с.
4. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб : навчально-методичний посібник / Л. С. Кравчук, О. Х. Дубовий, М. М. Шпілевська, Н. Б. Антоненська, О. О. Підмурняк; за ред. Кравчук Л. С. К.: „Талком”, 2023. –168 с.

7.3.Інформаційні ресурси:

1. Humanbiology: <https://www.khanacademy.org/science/biology/human-biology>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: офіційний сайт [URL:http://www.nbuv.gov.ua/](http://www.nbuv.gov.ua/)
3. Питання розвитку національної системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни та членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни [Інтернет]. 2020. Указ Президента України № 342/2020. 2020 Серп 23. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342/2020#Text>
4. Репозитарій ЧНУ імені Петра Могили: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/>